

Deel III. De exegese van het Bijbelboek Spreuken.

Hoofdstuk 20c. De exegese van Spreuken 1:20-33.

De Wijsheid spreekt.

INLEIDING. Het zou verleidelijk zijn om naar aanleiding van dit 22ste vers een preek te houden over één Hebreeuws woord עַד־נְתִי, 'ad m^{aat}aj, getranscribeerd, Het woord betekent letterlijk: "tot wanneer", dat de Statenvertaling weergegeven heeft met "hoe lang". God geve mij de genade om deze preek te maken. Het zou een preek worden met vijf gedachten:

1. Wie hier roept: de Opperste Wijsheid van Spreuken 1:20.
2. Waar Zij roept: daar buiten met stemverheffing, Spreuken 1:20-21.
3. Wie Zij roept: alle mensen in het bijzonder "slechten", "spotters", "zotten", Spreuken 1:22.
4. Wat Zij roept: Haar redenen in Spreuken 1:23.
5. Wat de vrucht is: ongelooft en geloof en Haar reactie in Spreuken 1:24-33.

Spreuken 1:22. Gij slechten! hoe lang zult gij de slechtigheid beminnen, en de spotters voor zich de spotternij begeren, en de zotten wetenschap haten?

CITATEN VANUIT DEZE STUDIE. In deze studie heb ik dit vers vaak geciteerd. Daarbij ga ik voorbij aan de stijlfiguren of literaire genres van beeldspraak, chiasme en theodicee (pag. 57-58 en 68 van hoofdstuk 10a). Wel voeg ik onderstaande opmerkingen toe, van belang voor de exegese.

1. Op pag. 70 van hoofdstuk 11 heb ik aangegeven dat vanuit de wijsheidsliteratuur in het Oude Testament zowel de werken als de navolgers van de Wijsheid getuigenis geven van de gelovige omgang met de Wijsheid. De tollenaren en zondaren met wie Christus omging en door wie Hij gerechtvaardigd wordt, zijn in wezen in het Bijbelboek Spreuken al bedoeld (Spreuken 1:22; 8:5; 9:4). Zij worden genoemd met de naam van "slechten", "spotters", "zotten", dat wil zeggen: "onervarenen", "verstandelozen" en "allerellendigsten". Uit alles blijkt dat Christus de openbaring en belichaming is van de Wijsheid Zelf.

2. Bij de exegese van Spreuken 1:4 heb ik op pag. 181, 184-186 en 188 gesteld dat het Hebreeuwse woord voor "slechten" (פְּתָאִים, p^{et}ay'im) zowel een positieve als een negatieve betekenis heeft in het Bijbelboek Spreuken. Weliswaar overheerst de negatieve betekenis maar "slechten" worden wel opgewekt om tot de Opperste Wijsheid te komen tot hun eeuwig behoud. Het woord, dat vijftien keer in Spreuken voorkomt, betekent: eenvoudig; iemand die gemakkelijk te beïnvloeden is; goedgezind; onbezonnen; onervaren; argeloos; dom; onzinnig; naïef; wie onwetend zondigt; wie zichzelf niet beschermen kan. Wellicht heeft Salomo met dit woord willen aangeven dat de dwaasheid van het kwaad juist loert op hen die goedgezind en gemakkelijk te verleiden zijn en geestelijk geen vast fundament hebben. In ieder geval moeten we niet direct denken aan hen die qua verstandelijke vermogens eenvoudig zijn. Want deze naïvelingen zijn wel leerbaar, wanneer ze tenminste werkelijk de stem van de Opperste Wijsheid gehoorzamen. Het is daarbij wel uiterst noodzakelijk dat deze "eenvoudigen" het verschil kennen tussen waarheid en leugen. Als zij de Schriften dagelijks onderzoeken kunnen ze de tegensprekers weerleggen. Christus noemt deze eenvoudigen "armen van geest" en belooft hen het Koninkrijk der hemelen. Uit hen heeft Hij Zijn discipelen en apostelen uitverkoren. De HEERE bewaart hen, zegt Psalm 116. Het getuigenis des HEEREN geeft hen wijsheid.

3. We onderstrepen ook het belang van het Hebreeuwse woord voor "kennis" (דַּעַת, d^{aa}at), dat vaak in het Bijbelboek Spreuken wordt gebruikt. We hebben erop gewezen bij de exegese van Spreuken 1:2, pag. 160-161, en bij de exegese van Spreuken 1:4, pag. 184-186. Het betekent zoveel als verstand en wetenschap, die God mensen leert, of die mensen weigeren van Hem te leren. Deze דַּעַת wordt vaak parallel gebruikt met חִכְמָה, chokmah, wijsheid, zo leert de exegese van Spreuken 1:7 ons op pag. 222. Wanneer mensen hun kennis en wijsheid in ongelooft en ongehoorzaamheid misbruiken, al is het onder een vrome schijn, verachten ze in wezen God en willen ten diepste ook niet zalig worden. Want ook aan mensen met kennis en wijsheid is Christus aangeboden uit genade maar willens en wetens hebben ze Hem verworpen. Ongelooft is inderdaad de grootste zonde. En pag. 230 toont aan dat deze kennis of wetenschap geen wiskundige formule is maar zaak van het hart, die de Heilige Geest schenkt; zelfs aan "eenvoudigen".

4. Op pag. 379 bij de exegese van Spreuken 1:20 geef ik antwoord op de vraag waar Christus als de Opperste Wijsheid roept. Namelijk overluid in de straten, op de openbare pleinen en bij de uit- en ingangen van de stad, in de poortgebouwen; dus in het openbaar en zonder restricties. Eerlijk, ernstig en openlijk. En deze roepstem van Christus, in Wie alle schatten der wijsheid en der kennis verborgen is, zegt pag. 388, is door de Heilige Geest ook persoonlijk aan uw en mijn adres gericht. En wie is dan zo dwaas om deze roepstem in ongeloof naast zich neer te leggen? Vooral de gebroeders Erskine (zie pag. 390-391) onderstrepen deze algemene roeping van Christuswege.

VERWIJSTEKSTEN BIJ DE KANTTEKENINGEN. Uit het geheel van de Kanttekeningen bij de Statenvertaling verwijzen ne- gen Bijbelplaatsen naar onze tekst. We geven ze hier onder in volgorde weer.

Spreuken 1:4. *'Om den slechten kloekzinnigheid te geven; den jongeling wetenschap en bedachtzaamheid.'*

Spreuken 2:1. *'Mijn zoon! zo gij mijn redenen aanneemt; en mijn geboden bij u weglegt.'*

Spreuken 8:5. *'Gij slechten! verstaat kloekzinnigheid, en gij zotten! verstaat met het hart.'*

Spreuken 9:6. *'Verlaat de slechtigheden, en leeft; en treedt in den weg des verstands.'*

Spreuken 15:12. *'De spotter zal niet liefhebben, die hem bestraft; hij zal niet gaan tot de wijzen.'*

Spreuken 19:1. *'De arme, in zijn oprechtheid wandelende, is beter dan de verkeerde van lippen, en die een zot is.'*

Spreuken 26:10. *'De groten doen een iegelijk verdriet aan, en huren de zotten, en huren de overtreders.'*

Spreuken 26:12. *'Hebt gij een man gezien, die wijs in zijn ogen is? Van een zot is meer verwachting dan van hem.'*

Hosea 7:5. *'Het is de dag onzes konings; de vorsten maken hem krank door verhitting van den wijn; hij strekt zijn hand voort met de spotters.'*

We hebben de volgende opmerkingen:

1. Uit het geheel van deze Bijbelplaatsen is duidelijk dat allen en ook hen, die in vers 22 met name genoemd worden: slechten, spotters, zotten, door de Opperste Wijsheid geroepen worden aan Zijn stem gehoor te geven. Dat deze mensen daaraan helaas geen gehoor geven, is hun eigen verantwoordelijkheid. Zij zullen daarom hun welverdiende oordeel dragen. Zie verder onderstaande Uitleg en Toepassing.

2. Het lijkt alsof de slechten, die genoemd worden, eerder voor het Evangelie open staan dan spotters en zotten. Toch zegt Salomo, dat van een zot meer verwachting is dan van iemand die in zijn eigen ogen wijs is; hoewel de arme, die oprecht wandelt, beter is dan een zot.

VERTALINGEN EN TEKSTGETUIGEN. Omdat men voor de uitleg van een tekst veel kan leren van voorhanden vertalingen, is het goed deze, zo nodig met transcriptie, met elkaar te vergelijken en daar conclusies uit te trekken.

Biblia Hebraica

עַד־מַתִּי פְתִים תֵּאָהָבוּ פְתִי
וּלְצִים לְצִוֹן חֲמָדוֹ לָהֶם
וְכַסִּי'לִים יִשְׁנְאוּ־דַעַת:

Transcriptie 'ad-maaṯay pēṯayim tē'eeh'abwōe pēṯiy
we'jeets'ym laaṯswōon chaom'edwōe laah'em
wōek'e'siy'lym y'sn'wōe-daa'at:

Werkvertaling Hoe lang zullen jullie, eenvoudigen, eenvoudig liefhebben;
en brutalen brutaliteit voor henzelf begeren;
en dwazen kennis haten?

Septuaginta ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχωνται τῆς δικαιοσύνης οὐκ αἰσχυνθήσονται οἱ
δὲ ἄφρονες τῆς ὑβρεως ὄντες ἐπιθυμηταὶ ἀσεβείας γενόμενοι ἐμίσησαν
ἀίσθησιν

Transcriptie	Hoson an chronon akakoi echoontai tès dikaiosunès ouk aischunthèson-ai hoi de aphones tès hubreos ontes epithumètai asebeis genomenoi emisèsan aisthèsin.
Vertaling	Hoeveel tijd verspillen onnozelen om de gerechtigheid krachteloos te maken; en hoogmoedigen om hoogmoed te begeren; en haten goddelozen wetenschap?
Vulgata	usquequo parvuli diligitis infantiam et stulti ea quae sibi sunt noxia cupiunt et imprudentes odibunt scientiam
Vertaling	Tot hoelang zullen onbeduidenden kinderlijk gedrag beminnen en onverstandigen datgene, wat hen schuldig stelt, begeren en onwetenden wetenschap haten?
Franse vert.	«Jusques à quand, niais, aimerez-vous la niaiserie? Jusques à quand les moqueurs se plairont-ils à la moquerie et les sots haïront-ils la connaissance?»
Vertaling	Tot hoe lang zullen jullie, onnozelen, de onnozelheid beminnen? Tot hoe lang zullen spotters plezier hebben in de spotternij en de zotten de kennis haten?
Duitse vert.	Wie lange wollt ihr Albernern albern sein und die Spötter Lust zu Spöttereien haben und die Ruchlosen die Lehre hassen?
Vertaling	Hoelang willen jullie, onnozelen, onnozel zijn en de spotters lust hebben tot spotternij en de snoden de leer haten?
Engelse KJV	How long, ye simple ones, will ye love simplicity? and the scorers delight in their scorning, and fools hate knowledge?
Vertaling	Hoe lang, eenvoudigen, zullen jullie eenvoud liefhebben? En de smaders zich verheugen in hun smaad, en dwazen wetenschap haten?
American SV	How long, ye simple ones, will ye love simplicity? And scoffers delight them in scoffing, And fools hate knowledge?
Vertaling	Hoe lang, eenvoudigen, zullen jullie eenvoud liefhebben? En de spotters zich verheugen in spot, en dwazen wetenschap haten?
Geneva Bible	O ye foolish, how long will ye love foolishness? and the scornfull take their pleasure in scorning, and the fooles hate knowledge?
Vertaling	O dommen, hoe lang zullen jullie domheid liefhebben? En de smaders zich verheugen in smaad, en de dwazen wetenschap haten?
Statenvertaling	Gij slechten! hoe lang zult gij de slechtigheid beminnen, en de spotters voor zich de spotternij begeren, en de zotten wetenschap haten?
Herziene SV	Hoelang zult u, onverstandigen, onverstand liefhebben, zullen spotters spotternij voor zich begeren en dwazen kennis haten?
Nieuwe Vert.	Hoelang zult gij, onverstandigen, het onverstand liefhebben, zullen spotters aan spotternij een welgevallen hebben, en dwazen de kennis haten?
Leidse vertaling	Hoelang zullen de onervarenen de onervarenheid liefhebben, de lichtzinnigen zich vermeien in lichtzinnigheid, de dwazen de kennis haten?
Nw. Bijbelvert.	Hoe lang nog, onnozele mensen, hechten jullie aan je onvolwassenheid, willen jullie, spotters, blijven spotten, haten jullie, dwazen, kennis?
Het Boek	"Slechte mensen, hoelang blijft u nog prat gaan op uw slechtheid? En spotters, hoelang blijft u genieten van uw eigen sneren? Hoelang blijven dwazen de wijsheid negeren?"
Naardense BV	tot wanneer, simpele zielen, hebt ge simpelheid lief,-zullen spotters spotternij voor zich begeren,-zullen domkoppen kennis blijven haten?-
Willibrord vert.	Hoelang zult u, onverstandigen, onverstand liefhebben, zullen spotters spotternij voor zich begeren en dwazen kennis haten?

Bij deze vertalingen heb ik de volgende opmerkingen:

1. Het tekstkritisch apparaat van Biblia Hebraica is bij dit vers een ratjetoe van voorgestelde wijzigingen en emendaties (schrappen van de tekst) zonder enige opgave van redenen. Men stelt zelfs voor om de zin vanaf לַצֹּן tot en met het einde van dit vers helemaal te schrappen.

Wanneer men daarin meegaat, zou elke oproep van de Opperste Wijsheid tot eenvoudigen, spotters en zotten ontbreken, de kwintessens van dit vers, die juist het genadekarakter van het Evangelie van Christus als de Opperste Wijsheid onderstreept, naar analogie van de huidige Masoretische tekst.

We moeten deze Masoretische tekst dus laten staan. Wat dit vers betreft is het tekst-kritisch apparaat noch kritisch noch een apparaat!

2. De Septuaginta is in haar weergave van onze tekst in Biblia Hebraica niet duidelijk, mede vanwege de weergave van het woord פְּתִי door het begrip δικαιοσύνη, gerechtigheid; hetgeen niet in overeenstemming is met de Hebreeuwse Masoretische tekst.

Ook de Hebreeuwse woorden, die in mijn werkvertaling weergegeven worden door “eenvoudigen”, “brutalen” en “dwazen”, zijn door de Septuaginta vertaald met “onnozelen”, “hoogmoedigen” en “goddelozen”. Dat is wellicht wel naar de figuurlijke betekenis van de Griekse woorden het geval maar niet volgens het Hebreeuws.

3. Wat voor de Septuaginta geldt, is ook van toepassing op de Vulgata. Wat de betekenis betreft van onze tekst in de Biblia Hebraica, geven deze vertalingen in elk geval duidelijk weer dat de Opperste Wijsheid niets liever wil dat eenvoudigen niet in hun eenvoud blijven hangen of brutalen in hun brutaliteit en dwazen in hun dwaasheid, maar dat zij zich laten voeden in de vreeze des HEEREN om tot echte kennis te komen, zodat ze hun schuldige eenvoud, brutaliteit en dwaasheid laten varen. Maar dit ligt eerder op het terrein van uitleg dan van vertaling.

4. Ook de Franse Vertaling geeft de betekenis van onze tekst naar het Franse taaleigen weer maar niet volgens de vertaling van onze tekst in de Biblia Hebraica.

5. De Duitse Vertaling geeft de tekst van Biblia Hebraica adequaat weer.

6. Wat de drie Engelse Vertalingen (King James Version, American Standard Version en Geneva Bible) betreft, het volgende: ook deze vertalingen hebben onze tekst van Biblia Hebraica adequaat weergegeven.

7. Wat de acht Nederlandse Vertalingen (Statenvertaling, Herziene Statenvertaling, Nieuwe Vertaling, Leidse Vertaling, Nieuwe Bijbelvertaling, Het Boek, Naardense Bijbelvertaling en Willibrordvertaling) betreft, het volgende: Veel bovengenoemde vertalingen geven onze tekst van Biblia Hebraica naar de betekenis van de woorden weer maar zijn geen vertaling van het Hebreeuws.

Of “spotters” “lichtzinnigen” zijn, zoals de Leidse Vertaling weergeeft, is niet conform het Hebreeuwse woord.

De Nieuwe Bijbelvertaling heeft vers 22 van Biblia Hebraica aangepast aan het Nederlandse taaleigen naar het hedendaagse begrip maar niet naar de Hebreeuwse tekst.

Het Boek geeft een parafraze.

Of “dwazen” “domkoppen” zijn, zoals de Naardense Bijbelvertaling weergeeft, is niet conform het Hebreeuwse woord. Domkoppen zijn voor het Nederlandse taalbegrip mensen met weinig kennis. Dwazen zijn echter mensen, die willens en wetens dwaas zijn en ook dwaas willen blijven (zoals uit het Hebreeuws blijkt).

Resumerend geven slechts weinige vertalingen onze tekst in de Masoretische tekst van Biblia Hebraica zuiver weer. Want in deze tekst spreekt de Opperste Wijsheid “eenvoudigen”, “spotters” en “dwazen” rechtstreeks aan; een aspect dat verschillende, door mij geraadpleegde, vertalingen helaas over het hoofd gezien hebben.

WOORDSTUDIE VAN-
UIT HET HEBREEUWS

In dit onderdeel van mijn studie over dit vers geven we een filologische studie van de verschillende Hebreeuwse woorden van onze tekst en hun betekenis in verband met het Bijbelboek Spreuken.

עֲדָ-כְּתִי

De eerste consonant is ע, Aijin. Het vocaalteken onder deze consonant is Patach, een korte a-klank. De tweede consonant is כ, Daleth. Het horizontale streepje tussen deze en de volgende consonant is een schriftteken, Maqqef genaamd, en verbindt het eerste met het volgende woord, zodat het één woord wordt. De derde consonant is ד, Mem. Het vocaalteken onder deze consonant is Qameets, een lange aa-klank. De vierde consonant is ת, Tau. Het vocaalteken onder deze consonant is Patach, een korte a-klank. Het accentteken naast dit vocaalteken is Munah en verbindt de ene met de andere consonant. De vijfde consonant is י,

Yod. De transcriptie is 'a'd'm^{aa}t^{ay}. De betekenis is “tot wanneer?” of “hoe lang?”.

Deze twee woorden, tot één woord verbonden door de Maqqef, is een Praepositie of Voorzetsel en komt als zodanig verwijtend voor niet alleen in onze tekst maar ook in Spreuken 6:9, waar het woord gebruikt wordt van de luiaard, die lange tijd op zijn bed blijft liggen en niet wil opstaan. Deze woordvorm komt ook op dezelfde wijze voor in het Oude Testament, zoals in Exodus 10:3, 7; 16:28; Numeri 14:11, 27; Jozua 18:3; 1 Samuël 1:14; 2 Samuël 2:26; Job 8:2; 19:2; Psalm 4:3, 6:4; 13:2-3 (daar komt dit woord voor als een verlangen van een gelovige naar de aanwezigheid van God in zijn ziel); 74:10; 80:5; 90:13; 94:3; Jeremia 4:14; 12:4; 31:22; Hosea 8:5; Habakuk 1:2; Zacharia 1:12.

פְּתִים

De eerste consonant is פ, Pe. Het schriftteken in het midden van deze consonant is Dagesj Lene, om een harde uitspraak aan te geven. Het tweede schriftteken onder deze consonant is Sjewa Mobile, die onder de eerste consonant staat van een woord. De tweede consonant is ת, Tau. Het vocaalteken onder deze consonant is Qameets, een lange aa-klank. De derde consonant is י, Yod. Het vocaalteken onder deze consonant is Chireq, een i-klank. De vierde consonant is ם, Slot-Mem. De transcriptie is p^{et}aa'y'm. De betekenis is “eenvoudigen”.

Dit woord is een Nomen (naamwoord) Masculinum (mannelijk) Pluralis (meervoud) en komt van het woord פְּתִי, pty, dat verder op in onze tekst voorkomt. Zie daar.

De Opperste Wijsheid spreekt hier naast anderen eenvoudige en onervaren mensen aan in een bewogen vermaning. Deze hebben hun eenvoud lief. Waarom? Ze willen niet tot kennis van de waarheid komen. En het gevolg is dat zij, als zij daarin volharden, de dood sterven. Maar door het gebruik van het woord “hoe lang” is deze rede van de Opperste Wijsheid geenszins bedoeld om hen te verstoten maar dringend te vermanen om hen te bewegen om naar de ware Wijsheid te luisteren zoals Paulus zijn hoorders in navolging van zijn Heiland (zie 2 Korinthe 5:11). Iets van die bewogenheid zal elke rechte dienaar van het Evangelie kenmerken (zie 1 Korinthe 9:27). Zie verder voor dergelijke dringende vermaningen in Spreuken 8:1-21 en 9:1-6.

תֵּאָהָבוּ

De eerste consonant is ת, Tau. Het schriftteken in het midden van deze consonant is Dagesj Lene, om een harde uitspraak aan te geven. Het tweede schriftteken onder deze consonant is Sjewa Mobile, die onder de eerste consonant staat van een woord. Het accentteken naast dit vocaalteken onder deze consonant is Silluq als teken van onderscheid. De tweede consonant is א, Alef. Het vocaalteken onder deze consonant is Tsere, een lange ee-klank. De derde consonant is ה, he. Het schriftteken onder deze consonant is Sjewa Compositum of Chatef, in dit geval de Chatef Patach, een a-klank. De vierde consonant is ב, Bet. De vijfde consonant is ו, Waw. Het vocaalteken in het midden van deze consonant is Sjureq, een oe-klank, waarbij deze consonant niet uitgesproken wordt. De transcriptie is t^{ee}ee-h^{abw}oe. De betekenis is “jullie zullen liefhebben”.

Dit woord is een werkwoordsvorm, namelijk in de Qalvorm, Imperfectum, tweede persoon, Masculinum, Pluralis. De stam van dit Verbum of Werkwoord is תֵּאָהָב, ahab, en betekent “liefhebben”, “beminnen”. Deze vorm komt alleen hier voor. De Opperste Wijsheid spreekt de eenvoudigen rechtstreeks aan!

Het tegenovergestelde woord van “liefhebben” in het Hebreeuws is “haten”, שָׂנֵא, s^{aan}a', dat aan het slot van dit vers voorkomt. Trouwens ook in Spreuken 8:36; 9:8; 12:1; 13:24; en 15:17.

Het begrip “naastenliefde” wordt met dit werkwoord omschreven of met het afgeleide woord voor liefde, אֲהַבָה, 'h^{aa}b^{aa}h, zoals in Spreuken 9:8; 14:20; 16:13; 17:17; 18:24; 25:21-22; en 27:5-6.

We vinden in het Bijbelboek Spreuken ook allerlei algemene, overigens religieus geladen, uitspraken over “liefde”, zoals in Spreuken 10:12; 12:1; 15:12, 17; 17:9, 19; 18:21; 19:8; 20:13; en 21:17.

פְּתִי

De eerste consonant is פ, Pe. Het vocaalteken onder deze consonant is Segol, een è-klank. Het accentteken naast dit vocaalteken is Mercha waardoor duidelijk

wordt dat deze consonant verbonden is met de rest van het woord. De tweede consonant is ט, Tau. Het vocaalteken onder deze consonant is Chireq, een i-klank. De derde consonant is י, Yod. De transcriptie is p^{et}y. De betekenis is “eenvoud”.

Dit woord is een Nomen Masculinum Singularis (enkelvoud). Het komt van het verbum פתה, patah, en betekent “eenvoudig zijn of “onervaren zijn”. Het heeft diverse betekenissen: eenvoudig; gemakkelijk te beïnvloeden; verleidbaar; goedgezind; onbezonnen; onervaren; onevenwichtig; argeloos; dom; onzinnig; naïef; wie onwetend zondigt; wie zichzelf niet beschermen kan.

Het woord komt met derivaten minstens vijftienmaal voor in het Bijbelboek Spreuken. Op pag. 182 bij de exegese op Spreuken 1:4 vindt u de verschillende Bijbelplaatsen, die we nu niet herhalen. Het woord wordt zowel in positieve zin als in negatieve zin gebruikt, al overheerst de negatieve betekenis. Dikwijls willen mensen inderdaad niet opgeschrikt worden uit hun comfortabele situatie en, door satan verleid, dom blijven. De Opperste Wijsheid echter wil hen daar juist uit halen, opdat zij niet in hun domheid omkomen.

Met dit woord geeft Salomo aan dat satan op hen loert, die goedgezind, gemakkelijk te verleiden zijn en geestelijk geen vast fundament hebben. Daarbij moeten we niet direct denken aan hen, die wat hun verstandelijke vermogens betreft eenvoudig zijn. Het is daarbij verwarrend dat de Statenvertaling het woord “slechten” op andere plaatsen ook weergeeft met “eenvoudigen” terwijl in de grondtekst hetzelfde woord staat. Derhalve is het altijd nodig de Schrift in de grondtaal te lezen! Om die reden heb ik dit woord in mijn werkvertaling weergegeven met “eenvoudigen” en “eenvoud”.

Overigens staat de Statenvertaling in deze weergave niet alleen. De Septuaginta vertaalt met “onschuldig”, de Vulgata, Duitse vertaling, Engelse vertalingen en Het Boek met “eenvoudig”, de Franse Vertaling met “onwetend”, de Herziene Statenvertaling en de Nieuwe Vertaling met “onverstandig”, de Leidse Vertaling en de Willibrordvertaling met “onervaren”, de Nieuwe Bijbelvertaling met “ongeoefend” en de Naardense Bijbelvertaling met “simpel”.

Christus noemt, naar aanleiding van dit woord “eenvoudigen”, Zijn discipelen “arm van geest” (Mattheüs 5:3) en “voorzichtig en oprecht” (Mattheüs 10:16).

וְלִצְיָם

De eerste consonant is ו, Waw. Het schriftteken onder deze consonant is Sjewa Quiescens, die aangeeft dat de consonant geen vocaal bij zich heeft. De tweede consonant is ל, Lamed. Het vocaalteken onder deze consonant is Tsere, een e-klank. De derde consonant is צ, Tsade. Het vocaalteken onder deze consonant is Chireq, een i-klank. De vierde consonant is י, Yod. De vijfde consonant is ם, Slot-Mem. De transcriptie is w^{el}eets^{ym}. De betekenis is “en brutalen”.

Dit woord is een samengesteld woord dat bestaat uit het verbindende woordje ו, Waw, dat in dit geval “en” betekent. Overigens kan men het ook vertalen met “maar”. En het woord וְלִצְיָם, l^{eets}ym, komt van de stam לִיץ, l'yts, en is een werkwoordsvorm, namelijk in de Qalvorm, Participium (deelwoord), Masculinum, Pluralis. Het woord komt alleen hier voor.

Het betekent letterlijk “degenen die brutaal zijn”. De betekenis is “brutaal”, “overmoedig”, “teugelloos”, “gewetenloos”. De Statenvertaling geeft dit woord weer als “spotters”; overigens met een lidwoord, dat in Biblia Hebraica niet voor komt. Maar de woorden “brutaal”, “overmoedig”, “teugelloos” en “gewetenloos” geven het goddeloze karakter van hun spot weer.

Spotters zijn een gruwel voor God. Willens en wetens lasteren ze in wezen de Naam van God. Het woord komt in het Bijbelboek Spreuken dertienmaal voor. Zie Spreuken 3:34; 9:7; 13:1; 14:6; 15:12; 19:25, 29; 20:1; 21:11, 24; 22:10 en 24:9. Kennelijk was spot een geliefd middel in de mond van goddeloze menen onder leiding van de satan om de Opperste Wijsheid en Zijn volgelingen belachelijk te maken. Ook hier geldt dat door het gebruik van het woord “hoe lang” deze rede van de Opperste Wijsheid geenszins bedoeld is om zelfs “spotters” te verstoten maar dringend te vermanen om hen te bewegen om naar de ware Wijsheid te luisteren. Echter, de HEERE geeft navolgers van de Wijsheid genade en zal spotters bespotten wanneer ze naar Zijn stem niet luisteren en hun verderf komt. Zie ook 1 Petrus 5:5.

לְצִוֹן

De eerste consonant is ל, Lamed. Het vocaalteken onder deze consonant is Qameets, een lange aa-klank. Het accentteken naast dit vocaalteken is Dchi als

teken van onderscheid. De tweede consonant is **צ**, Tsade. De derde consonant is **ו**, Waw. Deze consonant wordt in dit geval niet uitgesproken. Het vocaalteken boven deze consonant is Cholem, een lange oo-klank. De vierde consonant is **ן**, Slot-Nun. De transcriptie is l^aat^sw^on. De betekenis is “brutaliteit”. De Statenvertaling geeft dit woord met “de spotternij” weer met lidwoord, al staat het lidwoord niet in de Biblia Hebraica.

Ook dit woord komt van de stam **לִיץ**, l'iyts, en is een Substantivum (zelfstandig naamwoord), Masculinum, Singularis. Het betekent zoveel als “brutaliteit”, “spotternij” en “overmoed” en komt behalve hier ook voor in Spreuken 29:8.

חֲמוּדוֹ

De eerste consonant is **ח**, Cheth. Het vocaalteken onder deze consonant is Qameets Chatoef, een korte o-klank, omdat deze voorkomt in een gesloten lettergreep. De tweede consonant is **מ**, Mem. Het schriftteken onder deze consonant is Sjewa Quiescens en niet uitgesproken wordt. De derde consonant is **ד**, Daleth. Het accentteken onder deze consonant is Munah en verbindt de ene met de andere consonant. De vierde consonant is **ו**, Waw. Het vocaalteken in het midden van deze consonant is Sjureq, een oe-klank, waarbij deze consonant niet uitgesproken wordt. De transcriptie is ch^aom^edw^oe. De betekenis is “zij zullen begeren”.

Dit woord is een werkwoordsvorm en komt van de stam **חֲמוּד**, ch^aam^d en betekent “begeren”, “streven”. Deze werkwoordsvorm, die alleen hier voorkomt, staat in de Qalvorm, Perfectum, Derde Persoon, Pluralis. Gelet op de meervoudsuitgang in de derde persoon slaat het terug op de “brutalen”. En gelet op het Perfectum duidt het een voortdurende handeling aan. Met andere woorden, deze brutalen hebben dag en nacht in hun daden, woorden en gedachten telkens een begeerte en streven naar brutaliteit. Dat is hun dagelijks leven. Het woord komt driemaal voor in het Bijbelboek Spreuken. Zie Spreuken 6:25 en 12:12.

לָהֶם

De eerste consonant is **ל**, Lamed. Het vocaalteken onder deze consonant is Qameets, een lange aa-klank. De tweede consonant is **ה**, He. Het vocaalteken onder deze consonant is Segol, een è-klank. Het accentteken naast dit vocaalteken is Atnach als teken van onderscheid. De derde consonant is **ם**, Slot-Mem. De transcriptie is l^aah^em. De betekenis is “voor henzelf”.

Dit woord is een Praepositie (voorzetsel) met Suffix (achtervoegsel), Derde Persoon, Masculinum (mannelijk), Pluralis (meervoud) en betekent “voor henzelf”. In dit geval is het een dativus ethicus, met andere woorden, ze hebben enorm behagen in hun spot of brutaal gedrag.

וְכַסִּילִים

De eerste consonant is **ו**, Waw. Het vocaalteken in het midden van deze consonant is Sjureq, een oe-klank, waarbij deze consonant niet uitgesproken wordt. De tweede consonant is **כ**, Kaf. Het schriftteken onder deze consonant is Sjewa Mobile, die in dit geval direct op een lange vocaal volgt. De derde consonant is **ס**, Samech. Het vocaalteken onder deze consonant is Chireq, een i-klank. De vierde consonant is **י**, Yod. De vijfde consonant is **ל**, Lamed. Het vocaalteken onder deze consonant is Chireq, een i-klank. De zesde consonant is **י**, Yod. De zevende consonant is **ם**, Slot-Mem. De transcriptie is w^oek^esⁱylⁱm. De betekenis is “en dwaazen”.

Dit woord is samengesteld uit een voegwoord, **ו**, Waw, en betekent “en”. Het daarop volgende woord **כַּסִּילִים**, k^esⁱylⁱm, is afgeleid van het Nomen (naamwoord) **כַּסִּיל**, k^esⁱyl, en betekent “dwaas”. Het Nomen in onze tekst is Masculinum, Pluralis; dus “en dwaazen”. De vorm van dit woord komt ook voor in Spreuken 3:35 en 8:5. Het woord zelf komt 49x voor in het Bijbelboek Spreuken, o.a. in Spreuken 1:32; 10:1, 18; 13:19-20; 14:8, 24, 33; 15:2, 7; 19:1; en vooral in Spreuken 26:1-12. Ondanks dat deze **כַּסִּילִים** nauwelijks voor rede vatbaar zijn en kennis haten, vermaant de Opperste Wijsheid ook hen om naar echte Wijsheid te luisteren door Zijn dringende “hoelang”.

יִשְׁנֹאוּ דַעַת:

De eerste consonant is ך, Yod. Het vocaalteken onder deze consonant is Chireq, een i-klank. De tweede consonant is ך, Sin. Het schriftteken onder deze consonant is Sjewa Quiescens, die niet uitgesproken wordt en een lettergreep aan geeft. De derde consonant is ך, Nun. Het schriftteken onder deze consonant is Sjewa Mobile, die na een andere Sjewa komt en weergegeven wordt met een ^e. De vierde consonant is א, Alef. De vijfde consonant is ך, Waw. Het vocaalteken in het midden van deze consonant is Sjureq, een oe-klank, waarbij deze consonant niet uitgesproken wordt. Het schriftteken naast deze consonant is Maqqef, en verbindt het eerste met het volgende woord, zodat het één woord wordt. De zesde consonant is ך, Daleth. Het vocaalteken onder deze consonant is Qameets, een lange aa-klank. Het accentteken naast dit vocaalteken is Silluq, altijd in combinatie met de Sof Passuq of het Pausa-teken aan het einde van het vers. De zevende consonant is ך, Aijin. Het vocaalteken onder deze consonant is Patach, een korte a-klank. De achtste consonant is ך, Tau, gevolgd door de Sof Passuq of het Pausa-teken (:) om het einde van het vers aan te geven. De transcriptie is yisn^ew^{oe}-d^{aa}'at. De betekenis is "zij haten wetenschap".

Dit woord bestaat eigenlijk uit twee woorden, die tot één woord verbonden zijn door de Maqqef. Het eerste woord is een werkwoordsvorm, namelijk in de Qalvorm, Imperfectum (tijd van het werkwoord), Derde Persoon, Masculinum, Pluralis. De stam van dit werkwoord is ךךך, s^{aan}a'. Dit woord komt 23x in het Bijbelboek Spreuken voor, o.a. in Spreuken 29:10. Dit woord is een antithese of tegenstelling met het woord "liefhebben".

Het tweede woord is een Substantivum (zelfstandig naamwoord), Femininum, Singularis en betekent onder andere "wetenschap". Het is een woord dat we eerder noemden onder de exegese van Spreuken 1:4; zie aldaar. Deze kennis of wetenschap is meer kennis, innerlijke of bevindelijke kennis en relationele kennis. Een wetenschap die niet in het hoofd zetelt maar in het hart, in de relatie met een ander maar bovenal met de HEERE.

DE SCHAT AAN SCHRIF- Vanuit het geheel van de Heilige Schrift zijn veel Bijbelplaatsen welke be-
TUURLIJKE KENNIS. horen bij Spreuken 1:22 van belang. Daarbij hebben we de volgende op-
merkingen.

Exodus 10:3. *'Zo gingen Mozes en Aäron tot Faraö, en zeiden tot hem: Zo zegt de HEERE, de God der Hebreën: Hoe lang weigert gij u voor Mijn aangezicht te verootmoedigen? Laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen.'*

Exodus 16:28. *'Toen zeide de HEERE tot Mozes: Hoe lang weigert gijlieden te houden Mijn geboden en Mijn wetten?'*

Numeri 14:27. *'Hoe lang zal Ik bij deze boze vergadering zijn, die tegen Mij zijn murmurerende? Ik heb gehoord de murmuringen van de kinderen Israëls, waarmede zij tegen Mij zijn murmurerende.'*

Job 34:7. *'Wat man is er, gelijk Job? Hij drinkt de bespottung in als water.'*

Psalms 1:1. *'Welgelukzalig is de man, die niet wandelt in den raad der goddelozen, noch staat op den weg der zondaren, noch zit in het gestoelte der spotters.'*

Psalms 94:8. *'Aanmerkt, gij onvernunftigen onder het volk! en gij dwazen! wanneer zult gij verstandig worden?'*

Spreuken 1:7. *'De vreeze des HEEREN is het beginsel der wetenschap; de dwazen verachten wijsheid en tucht.'*

Spreuken 1:29. *'Daarom, dat zij de wetenschap gehaat hebben, en de vreeze des HEEREN niet hebben verkoren.'*

Spreuken 3:34. *'Zekerlijk, de spotters zal Hij bespotten, maar den zachtmoedigen zal Hij genade geven.'*

Spreuken 5:12. *'En zegt: Hoe heb ik de tucht gehaat, en mijn hart de bestraffing versmaad!'*

Spreuken 6:9. *'Hoe lang zult gij, luiaard, nederliggen? Wanneer zult gij van uw slaap opstaan?'*

Spreuken 7:7. *'En ik zag onder de slechten; ik merkte onder de jonge gezellen een verstandelozen jongeling.'*

Spreuken 9:4-6. *'Wie is slecht? Hij kere zich herwaarts! Tot den verstandeloze zegt Zij: Komt, eet van Mijn brood, en drinkt van den wijn, dien Ik gemengd heb. Verlaat de slechtigheden, en leeft; en treedt in den weg des verstands.'*

Spreuken 9:16-18. *'Wie is slecht? Hij kere zich herwaarts; en tot den verstandeloze zegt zij: De gestolen wateren zijn zoet, en het verborgen brood is liefelijk. Maar hij weet niet, dat aldaar doden zijn; haar genoden zijn in de diepten der hel.'*

Spreuken 14:6. *'De spotter zoekt wijsheid, en er is gene; maar de wetenschap is voor den verstandige licht.'*

Spreuken 15:12. *'De spotter zal niet liefhebben, die hem bestraft; hij zal niet gaan tot de wijzen.'*

Spreuken 19:29. *'Gerichten zijn voor de spotters bereid, en slagen voor den rug der zotten.'*

Spreuken 21:11. *'Als men den spotter straft, wordt de slechte wijs; en als men den wijze onderricht, neemt hij wetenschap aan.'*

Mattheüs 9:13. *'Doch gaat heen en leert, wat het zij: Ik wil barmhartigheid, en niet offerande; want Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering.'*

Mattheüs 11:29-30. *'Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen. Want Mijn juk is zacht, en Mijn last is licht.'*

Mattheüs 17:17. *'En Jezus, antwoordende, zeide: O ongelovig en verkeerd geslacht, hoe lang zal Ik nog met ulieden zijn, hoe lang zal Ik u nog verdragen? Brengt hem Mij hier.'*

Mattheüs 23:37. *'Jeruzalem, Jeruzalem! gij, die de profeten doodt, en stenigt, die tot u gezonden zijn! hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen; en gijlieden hebt niet gewild.'*

Lukas 19:42. *'Zeggende: Och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uw dag, hetgeen tot uw vrede dient! Maar nu is het verborgen voor uw ogen.'*

Johannes 3:20. *'Want een iegelijk, die kwaad doet, haat het licht, en komt tot het licht niet, opdat zijn werken niet bestraft worden.'*

2 Petrus 3:3. *'Dit eerst wetende, dat in het laatste der dagen spotters komen zullen, die naar hun eigen begeerlijkheden zullen wandelen.'*

Openbaring 22:17. *'En de Geest en de Bruid zeggen: Kom! En die het hoort, zegge: Kom! En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet.'*

1. We merken bij deze Bijbelplaatsen op dat het woord "hoe lang" erg belangrijk is in de verbondsgeschiedenis van het Oude Testament, namelijk om hardnekkige mensen zoals Faraö te verootmoedigen voor God maar dat ze niet willen luisteren zelfs niet bij de aankondiging van de achtste plaag van de sprinkhanen. Helaas geldt dit ook de Israëlieten, die tegen Gods geboden en wetten op de dag van de sabbat uit gingen om manna te rapen maar niets vonden. Ook toen zij bij het ongeloof van de tien van de twaalf verspieters, die het land Kanaän verspietten, tegen Mozes en Aäron murmureerden maar in wezen tegen de HEERE, en als straf voor hun ongeloof nog jaren moesten rondzwerven in de woestijn totdat ze allen gestorven waren. Alleen hun kinderen zouden Kanaän binnengaan! Zelfs wordt de wijze en rechtvaardige Job bestraft, die ondanks zijn vroomheid woorden spreekt die God niet behagen.
2. Uit de Bijbelplaatsen in het Boek van de Psalmen blijkt dat in Psalm 1 diegenen zalig gesproken worden, wier lust is in des HEEREN wet maar uit genade niet behoren tot hen, die in vers 22 van Spreuken 1 met name genoemd worden: eenvoudigen, brutalen en dwazen. In Psalm 94 worden dezelfde mensen bij name genoemd als in onze tekst.
3. Uit de Bijbelplaatsen in het Bijbelboek Spreuken blijkt dat Gods genade groot is wanneer we in de vreeze des HEEREN wandelen. Maar ook dat zij zichzelf tekort doen, die de wijsheid Gods verachten en verwerpen. God zal hen bespotten maar geeft zachtmoedigen genade.

Wat is de ontdekking van het versmiden van de tucht des HEEREN vreselijk wanneer wij ons niet bekeren!

De Opperste Wijsheid onderstreept bij het feestmaal van de Wijsheid in hoofdstuk 9 de uitnodiging van onze tekst tot eenvoudigen.

Ook de dwaze vrouw nodigt dezelfde mensen tot haar feestmaal met ongeveer dezelfde woorden maar met een heel andere bedoeling, want wat je steelt moet je teruggeven. En bovendien, deze dwaze vrouw brengt je in de diepten van de hel!

Er komt een tijd dat zelfs een spotter wijsheid zoekt maar hij zal die niet vinden, omdat hij niet liefheeft en deze wijsheid niet bij Hem zoekt Die dat aan hem geven wil.

Maar mogelijk is het gericht van God over de spotter voor de eenvoudige tot zegen.

4. Uit de Bijbelplaatsen in het Nieuwe Testament blijkt dat Christus, de Opperste Wijsheid, niets liever wil dan om ondanks alle verzet en tegenstand van Farizeën en Schriftgeleerden zondaren te zoeken en zalig te maken; welke zondaren dan ook maar.

Dat blijkt in het bijzonder bij de genezing van de maanzieke knaap.

Maar hoezeer blijkt ook het ongeloof van zovelen, die de opzoekende liefde van Christus versmiden! Zij willen tot het Licht der wereld niet komen.

Ditzelfde zal ook openbaar komen aan het einde der tijden, in de laatste der dagen.

Toch klinkt tot de laatste dag de roepstem van Christus. Maar wie heeft er dorst om tot Hem te komen en het water des levens tot zich te nemen? Voor de prijs hoeft niemand dat te laten!

UITLEG. We hebben in het bovenstaande bepaalde zaken al verduidelijkt. In onderstaande willen we het een en ander nader verklaren en benadrukken.

1. Exegetisch wijst het woord "tot hoelang" in vers 22 op een traditie, die we ook zien in het Bijbelboek Klaagliederen, bij de profeten en de psalmen, zoals blijkt uit Jeremia 4:21. In onze tekst is het echter geen inleiding tot een retorische vraag waar de vraagsteller het antwoord op weet maar een dringende vermaning van de kant van de Opperste Wijsheid, Die bewogen is met het zielenheil van eenvoudigen, brutalen en dwazen. Salomo legt er opmerkelijk de nadruk op. Dit blijkt uit:

- a. De wisseling van de tijden van het werkwoord in het Hebreeuws (imperfectum, perfectum en dan weer imperfectum).

- b. De opbouw van "beminnen" en "begeren" naar "haten". Het voorstel van het tekst-kritisch apparaat van de Biblia Hebraica om het tweede en derde deel van vers 22 te emenderen geeft geen bijdrage tot een juiste uitleg. Wel zien we die gedachte bij commentatoren bij Spreuken 1:27; 3:3; 4:5; 5:19; en 6:3 regelmatig terugkeren.

- c. De driedelige stijl van ons vers.

- d. Tegenover eenvoud, spot en dwaasheid in vers 22 staan vermaning, Gods Geest en de woorden der Wijsheid in vers 23.

- e. De overgang van de tweede persoon meervoud in het eerste deel van het vers naar de derde persoon meervoud in het tweede en derde gedeelte.

2. We worden niet moe om de nadruk te leggen op het verband tussen de Opperste Wijsheid in het Bijbelboek Spreuken en Jezus Christus in het Nieuwe Testament. Naar onze overtuiging is de Opperste Wijsheid in het Oude Testament Dezelfde als Jezus Christus, Gods geliefde Zoon, Die door de Vader gezonden is (zie Lukas 12:13). Dat blijkt ook uit de vergelijking van de houding van Christus tot tollenaars en zondaren en hen, die in onze tekst genoemd worden als "slechten", "spotters" en "zotten". Want het Evangelie van vrije genade komt tot alle mensen maar Hij roept in het bijzonder deze "slechten", "spotters" en "zotten" met Zijn indringende en vermanende roepstem tot Zichzelf om hen door Zijn Woord en Geest te leren wat de vreeze des HEEREN is, zoals blijkt uit vers 23. Zie ook 1 Korinthe 1:26-27. Iemand heeft eens gezegd: Had ik een berg als preekstoel en een stem, die in staat zou zijn het einde van de hele wereld te bereiken, dan zou ik preken over deze tekst: hoe lang, mensenkinderen, zullen jullie ijdelheid beminnen?

3. Wie zijn de hier bij name genoemde “slechten”? Ik gebruik liever het woord “eenvoudigen”, omdat dit meer de gevoelswaarde van het Hebreeuwse woord uitdrukt daar dit zowel positief als negatief geduid kan worden. Eenvoudigen zijn in elk geval mensen die niet in verstandelijke vermogens te kort schieten maar wel gemakkelijk te beïnvloeden en te verleiden zijn; vooral tot het kwade. Gods Woord is voor hen geen vast fundament waardoor ze waarheid van leugen kunnen onderscheiden maar ze zijn vatbaar voor allerlei meningen, die weliswaar gemakkelijk in het gehoor liggen maar op basis van Gods Woord te verwerpen zijn. Helaas willen ze zich niet laten gezeggen. Ze hebben zichzelf lief en willen daarom in hun zogenaamde eenvoud, maar die dwaasheid is bij God, blijven hangen.

4. Immers, eenvoud is de geesteshouding van hen die God niet vrezen. Ze leven alsof er geen God en geen eeuwigheid is. Hun verstand is verblind door hun liefde voor de zonde. Ze verblijden zich niet in hun onwetendheid maar in de afwezigheid van geheiligde kennis met alle gevaren voor de staat van hun ziel en hun eeuwige bestemming. Ze moeten van elke alarmerende oproep om hen op te wekken uit hun mateloze rust niets hebben. Ze doen er in elk geval niets mee. Ze zeggen niet in hun hart dat God hen om al hun boosheid zal brengen in Zijn gericht (zie Prediker 11:9). Wanneer ze al naar de kerk gaan, horen ze het aan – en daarmee is alles gezegd – maar geven zich geen rekenschap wat de Heilige Geest door de prediking tot hun ziel spreekt. Hoe lang ga je daarin door, vraagt de Opperste Wijsheid? Tot je in je eenvoud sterft en voor eeuwig verloren gaat?

5. Deze eenvoudigen worden in hun gedrag bemoedigd door mensen, die erger zijn dan zij: brutalen, die meedogenloos nergens bang voor zijn of zich schamen en geen enkel fatsoen kennen. Want wie zijn de hier bij name genoemde “spotters”? Ik gebruik liever het woord “brutalen”, die het instrument van spot gebruiken om brutaal God en Zijn Woord te verachten en allerlei schijnargumenten hanteren om Gods Woord van zich te houden. Ze hebben een waar genoegen in hun brutaliteit en spot en schieten hun giftige pijlen tegen godzaligen; zie Psalm 64:3-4: *‘Verberg mij voor den hemelijken raad der boosdoeners, voor de oproerigheid van de werkers der ongerechtigheid, die hun tong scherpen als een zwaard, een bitter woord aanleggen als hun pijl’*. Elke godsdienstige ernst is voor hen een teken van zwakte, een mens onwaardig. De woorden van de Schrift zijn voor hen walgelijk. Een heilige betekent in de Bijbel iemand, die geheiligd is door de Geest van God, maar voor brutalen betekent zo iemand een dwaas persoon of een hypocriet. Ze zijn te hoogmoedig om zich te vernederen voor de gedachten en gewoonten van het Evangelie van Christus. Ze willen het liefst God, Zijn Woord en gelovigen belachelijk maken en verachten. En toch, de Opperste Wijsheid verstoot hen niet maar roept hen dringend tot bekering met Zijn vraag: hoe lang? Want hoe dan ook, zij zullen het grote verschil zien tussen de navolgers van de Wijsheid, die genade ontvangen, en spotters, die zich in spotternij verhardten en eeuwig omkomen. Zie 1 Petrus 5:5.

6. En wie zijn de hier bij name genoemde “zotten”? Ik gebruik liever het woord “dwazen”. Het woord “zotten” had in de tijd van het ontstaan van de Statenvertaling een andere waarde als vandaag. Wie dat woord nu gebruikt, roept de gedachte op dat dit mensen zijn die niet goed bij hun hoofd zijn. Misschien zijn ze dat ook wel, want ze haten wetenschap en dat doen ze willens en wetens met hun volle verstand. In elk geval laten zij zich samen met de indolente massa van eenvoudigen en brutalen, die zich niet bekeren, zien als dwazen die wetenschap haten. Job 21:14 zegt van hen: *‘Wijk van ons want aan de kennis van Uw wegen hebben wij geen lust’*. En dat is sinds de zondeval de roep van elk mens zonder God. En Job 24:13 zegt: *‘Zij zijn onder de wederstrevers des lichts; zij kennen Zijn wegen niet, en zij blijven niet op Zijn paden’*. Deze dwazen stellen zich tot doel alles uit te sluiten dat hen wijs en gelukkig kan maken. Elke kennis tot zaligheid verwerpen ze. Maar elke andere wetenschap die hen, in hun haat tegen de ware kennis van God, reden geeft om hun ziel met duisternis te vullen, zodat zij niet tot het licht komen, omarmen ze. Zie Spreuken 17:10; 26:4; Johannes 3:19-20. Zij haten Christus, de Leraar van de ware kennis; zij haten Zijn Persoon zonder enige oorzaak; zij haten Hem in Zijn diensten als Profeet om hen te leren, als Priester om hen te verzoenen en als Koning om over hen te regeren. Zie ook 2 Petrus 3:3-4 en Judas 1:18 waaruit blijkt dat spotters er zullen zijn tot in het laatste der dagen.

7. Wanneer mensen zichzelf door hun dwaasheid vernietigen, is er voor hen geen excuus dat ze zich hebben laten bedriegen door de grote bedrieger. Wie zou Eva dan verontschuldigen dat ze geluisterd heeft naar de stem van de slang, of Adam dat hij geluisterd heeft naar de stem van zijn vrouw in plaats van naar de stem van God? De eenvoudige en de dwaas zijn terecht veroordeeld omdat zij eenvoud beminnen en wetenschap haten. Zo sterk hebben zij zich gebogen over hun

dwaasheden, dat zij elke duivelse hint met een vrolijk lachje volgen. Omdat ze hun zonde beminnen, roept elke gedachte aan zaligheid door Christus' bloed bij hen de sterkste afkeer op. Ze hebben genoeg in het spotten met predikers en professoren, die de heiligheid van God aanprijzen. Het woord van Jesaja 28:14-15 is op hen van toepassing: *'Daarom, hoort des HEEREN woord, gij bespotters, gij heersers over dit volk, dat te Jeruzalem is! Omdat gijlieden zegt: Wij hebben een verbond met den dood gemaakt, en met de hel hebben wij een voorzichtig verdrag gemaakt; wanneer de overvloeiende gesel doortrekken zal, zal hij tot ons niet komen; want wij hebben de leugen ons tot een toevlucht gesteld, en onder de valsheid hebben wij ons verborgen'*.

8. Al deze drie groepen mensen, eenvoudigen, brutalen en dwazen, zijn vijanden van de Goddelijke Wijsheid. Mensen op wie het spreekwoord van toepassing is: zo de wind waait, waait mijn jasje. Door hun lichtgelovigheid en lichtzinnigheid laten ze zich door anderen, welbespraakter dan zij zijn, verleiden. En daarbij kiest de mens door zijn zondeval eerder voor het slechte dan voor het goede. Brutalen en dwazen zijn in wezen zondaars van professie, die de wetenschap van vrijdenkers, die naar de dood voert, beminnen maar de wetenschap van Gods Woord, die naar het leven leidt, haten. Juist de tijd van Salomo met zijn uiterlijke glans en druk handelsverkeer was aan het gevaar van deze groepen mensen blootgesteld en dreigde in onverschilligheid en toegevendheid weg te zinken. Want waarom ging Rehabeam, de zoon en opvolger van Salomo, eerder te rade bij de jongelingen dan bij de oudsten anders dan door zijn lichtzinnigheid, brutaliteit en dwaasheid? Zie 1 Koningen 12:1-19. In onze tijd is dit alles nog veel erger geworden.

9. En toch, de meest kundige Arts der zielen zou rechtvaardig zijn wanneer Hij zulke mensen zou werpen in de diepten van de hel maar o, wat is Hij genadig jegens hen dat Hij hen Zijn zaligmakende medicijnen op de meest billijke voorwaarden ernstig en gratis aanprijst. Hij weent over hen dat zij tot Hem niet willen komen om gezond te worden. Omdat predikers niet op de stoel van Gods recht zitten, dienen ze naar dit voorbeeld van de Opperste Wijsheid te handelen en zelfs onverstandigen, spotters en dwazen het Evangelie te prediken, daar ze niet weten wat Gods genade vermag. Zonde is immers onverstand. En zondaren, die zich in hun onverstand verblijden en daarom een vooroordeel hebben tegen Gods wegen en zich verlustigen in het verleiden van zichzelf, beminnen dat onverstand. Spotters zijn zeer hoogmoedige mensen, die met heel de wereld de draak steken en in het bijzonder met God en heiligheid. En zotten zijn in wezen vijanden van God en haten daarom ernstige Godsvrucht. Hoe lang, vraagt Christus, gaan jullie daarmee door? Ik roep al zo lang. God heeft jullie verderf niet op het oog maar jullie bekering en leven. Hij wacht om genadig te zijn. Hoe lang moet Hij nog wachten? Na de dood is er geen herkansing!

TOEPASSING. Vanuit Spreuken 1:22 wijzen we op een aantal zaken bij wijze van toepassing. Veel is al in bovenstaande naar voren gebracht. Laat het Woord van de Opperste Wijsheid tot ons doordringen want dat is van levensbelang. Inderdaad, hoelang?

1. Bij het vorige vers namen we u in de toepassing mee naar een willekeurige stad in Israël ten tijde van koning Salomo. Want bij het poortgebouw, het bestuurscentrum van de stad, komen veel mensen samen. Het is een drukte van jewelste. Daar staat Hij, Christus Jezus, de Opperste Wijsheid. Zie je Hem daar staan? Wie spreekt Hij aan? Iedereen van hoog tot laag. De upperten net zo goed als de underdog. De vrije inwoner net zo goed als de arme, rechteloze slaaf. De rechter en de handelaar. De burgemeester en de raadslieden. De overste van de synagoge met priesters en levieten. Onderwijzers en leerlingen. Ouders en kinderen. Zo zagen we bij het vorige vers.

2. In vers 22 horen we nu dat Hij bijzondere mensen aanspreekt, die we met één woord kunnen noemen: dwazen, onbekeerde zondaren en zondaresen! Is dat geen paarden voor de zwijnen werpen? Toch spreekt Christus Jezus iedereen aan, zodat niemand zich aan Zijn roepstem kan onttrekken. Ook deze dwazen niet! Christus heeft voor iedereen een woord. Geestelijk dienen we ook te worden als kinderen. Christus zegt het Zelf (Markus 10:13-16): *'Laat de kinderkens tot Mij komen, en verhindert ze niet; want derzulken is het Koninkrijk Gods. Voorwaar zeg ik u: Zo wie het Koninkrijk Gods niet ontvangt, gelijk een kindeken, die zal in hetzelfde geensins ingaan.'* Een kind is afhankelijk, aanhankelijk en ontvankelijk. In de weg van wedergeboorte, geloof en bekering door het werk van de Heilige Geest in het hart worden we geestelijke kinderen. Dat heeft niets te maken met kinderachtig maar alles met het gelovig volgen van Christus, al gaat Zijn weg door onbezaaide landen.

3a. Allen die dit niet verstaan, niet willen worden als een kind en zich niet aan de Bijbel houden, zijn in wezen dwazen, die zich met redeneren overeind houden; ook in deze tijd, en liever aan ongeloofttheorieën vasthouden. En redeneren is de reden eren en God onteren! Christus roept echter ook dwazen om tot Hem te vluchten en behouden te worden. Want niemand is gewilliger om zondaren en zondaresen lief te hebben dan de Opperste Wijsheid, Die zelfs eenvoudigen, spotters en dwazen tot Zich roept.

3b. Dwaasheid is het tegenovergestelde van wijsheid. In het Nederlands is het woord "dwaas" slechts een beledigend woord waar praktisch niemand aanstoot aan neemt. Maar in het Oude Testament in het algemeen en in het Bijbelboek Spreuken in het bijzonder zijn dwazen mensen, die zichzelf en iedereen waarmee ze in aanraking komen het leven heel moeilijk maken. Dwazen denken dat ze fysiek en sociaal kunnen doen wat ze willen, maar hebben geen erg in de gevolgen van hun zelfzuchtig en wellustig leven, namelijk verdeeldheid en verwoesting.

3c. Salomo tekent in ons vers verschillende vormen van dwaasheid maar de ultieme dwaas is die mens, die naast God iets anders, wat dan ook, al is het z'n ernst in allerlei godsdienstige overtuigingen, in het middelpunt van zijn leven plaatst met even zo vele bittere gevolgen. Christus vergelijkt een dwaas met iemand, die zijn levenshuis op zand bouwt en niet met regen, wind en water rekent en wat dat voor zijn zandhuis betekent. Het huis stort in elkaar omdat zand geen goed fundament betekent. Zou iemand zo'n mens niet dwaas noemen? Zie Mattheüs 7:24-26!

4a. We gaan na welke verschillende soorten van dwaasheid Salomo noemt. In vers 22 noemt hij er drie. Wat wil dat zeggen? Onze tekst zegt ten eerste: *'Gij slechten! hoe lang zult gij uw slechtigheid beminnen?'* Een andere vertaling heeft: hoe lang zullen eenvoudigen eenvoud liefhebben? Daar geef ik persoonlijk de voorkeur aan, omdat het woord "slechten" en "slechtigheid" bij ons een andere klank heeft dan in het Hebreeuwse taaleigen. Want het Hebreeuwse woord kan positief geduid worden maar ook negatief.

4b. Er is zo iets als sancta simplicitas, heilige eenvoud. Het bekende sigarenmerk Hajenius heeft als motto: simplex sigillum veri: eenvoud is het kenmerk van het ware. En zo is het ook. Een Syrische soldaat schoot in zijn eenvoudigheid een pijl af en raakte Achab, de koning van Israël tussen de gespen en tussen het pantsier, waardoor hij stierf (1 Koningen 22:34-35). Achab kon Gods rechtvaardige straf niet ontlopen, al gebeurde dat door een soldaat in zijn eenvoudigheid.

4c. Zo zijn er mensen die we kunnen schetsen als eenvoudige zielen. Eenvoudig, goedgevoelig en naïef. Eenvoudig in hun doen en laten. Eenvoudig in hun denken en spreken. Eenvoudig naar de kant van de wereld. Ze laten zich gemakkelijk misleiden door krachtige persoonlijkheden, die hen koeien met gouden horens beloven, en zijn gauw te beïnvloeden door welbespraakte lieden. Wat dat betreft spelen massamedia een zeer kwalijke rol. Spreuken 14:15 zegt: *'De slechte gelooft alle woord; maar de kloekzinnige merkt op zijn gang'*.

4d. Dat geldt ook geestelijk. Mensen die in hun eenvoud een goed woord spreken van de HEERE Jezus, die het hart treft van een ongelovige ziel. Eenvoudigen die in de waarheid van Gods Woord geworteld en gegrond zijn. Eenvoudigen die zich niet laten ringeloren door de waan van de dag. Je kunt van hen veel leren. Er zijn genoeg voorbeelden in de kerkgeschiedenis te vinden dat heel knappe godgeleerden veel hebben gehad aan eenvoudig gelovige mensen in de gemeente van Christus. Naar wereldse maatstaven gerekend, kunnen eenvoudigen weliswaar minder geleerd zijn dan anderen en toch heel wijs; en geleerde mensen met allerlei diploma's en een groot netwerk om hen heen en weliswaar heel dwaas. Dit soort eenvoudigen zijn in onze tekst duidelijk niet bedoeld.

4e. De lieden, die in onze tekst als eenvoudigen gekenschetst worden, hebben een slechte, fatale soort eenvoud. Ze hebben een open oor naar de zonde en zijn als Eva, die verleid werd door de verzoeker en zijn valse beloften geloofde. Want ze denken over de dingen niet na en willen dat ook niet. Ze hebben de eenvoud lief. In zijn "Eens Christenreis naar de eeuwigheid" vertelt Bunyan over "dwaas", "luiwaard" en "verwaand", die langs de kant van de nauwe weg vast in slaap zijn maar met ketenen aan hun voeten. Hoewel Christen hen probeert wakker te maken en te waarschuwen voor het grote gevaar waarin zij zich bevinden, is zijn poging vergeefs. Ze laten zich niet waarschuwen en slapen rustig verder. Terwijl in de Christenreis deze mensen boeien van vlasdraad aan hun voeten hebben, die gemakkelijk te verbreken zijn, hebben ze in de Christinnereis boeien van ijzer aan hun voeten, die niet te verbreken zijn. Aan die boeien worden ze tenslotte opgehangen! Want mensen, die eenvoud blijven liefhebben, worden van lieverlede spotters en tenslotte dwazen.

4f. Alle eenvoudigen in de slechte zin van het woord die eenvoud liefhebben missen het goede en hebben lust tot het kwade. Er is bij hen geen bitterheid maar ook geen gerechtigheid. Ze lasteren God niet maar hebben ook geen begeerte om zalig te worden. Ze willen blijven die ze zijn en steken hun hoofd niet boven het maaiveld. Ze laten de dag voorbijgaan zonder voor avondeten te zorgen en denken er pas aan wanneer het avond wordt. Ze laten de zomer voorbijgaan en leggen niets weg voor de wintertijd. En zo hebben ze noch huis, noch kleding, noch geld, noch voedsel. Ze koesteren zich in de zon en denken niet aan een donkere wolk.

4g. Maar geestelijk eenvoudigen in de slechte zin van het woord die eenvoud liefhebben zijn nog taltijker dan de onder 4f genoemden. Deze eenvoudigen denken nooit aan hun zonde, al gaan ze zondag tweemaal naar de kerk, zitten onder een rechtzinnige prediking maar willen graag met rust gelaten worden. Ze voelen niets voor een rechtvaardige handel en wandel, spannen zich er ook niet voor in en achten dat ook zeker niet van grote waarde. Ze geloven de Bijbel en dat is voor hen genoeg. Waarheid in het binnenste is hen ten enenmale vreemd en slechts voor dwepers. Ze weten dat ze leven in de tegenwoordigheid van God, weten van zonde en dat ze eens voor Gods rechterstoel moeten verschijnen maar ze geloven en dus .... zal God het met hen wel goed maken. De grote witte troon blijft voor hen buiten beeld en ze houden die ook buiten hun beeld. En als zulke eenvoudigen sterven, gaan ze de grens van dood en leven over alsof er geen zonde, geen oordeel, geen God, geen hemel en geen hel is!

Als wij ons hart er eens naast leggen, op wie lijken wij dan?

4h. Hoe lang zullen slechten slechtigheid beminnen? God is moe vanwege uw onverschilligheid. Hoe lang duurt het toch voordat u van uw slechtigheid spijt krijgt? Hoe lang gaat u door met de belangen van uw ziel en zaligheid te verachten? Tot de dood? Zeker niet langer! Hij die in zijn leven niet hoopt op genade tot vergeving van zijn zonden, zal zonder hoop schreeuwen om een drupper water tot verkoeling van zijn tong maar het zal hem niet gegeven worden (zie Lukas 16:19-31). Terwijl het toch zo eenvoudig is, zegt de Opperste Wijsheid, Jezus Christus, om zalig te worden, ook voor eenvoudigen. Het is bepaald niet moeilijk of onmogelijk. Ja, het is inderdaad onmogelijk, indien ik het moet doen, hetzij op een wereldse manier, hetzij op een wettische manier. Maar wanneer Christus het voor mij en in mij doet, is het zo eenvoudig, o zo eenvoudig! Hij zegt tot u en tot mij: Kom tot Mij, en leef! Want Mijn bloed reinigt van alle zonde!

5a. Onze tekst zegt ten tweede: *'En de spotters voor zich de spotternij begeren?'* Hoe lang zullen de spotters (brutalen) voor zich de spotternij (brutaliteit) begeren? Met het woord "spotter" tekent Salomo een andere dwaas, wiens dwaasheid dieper wortelt dan bij de eenvoudige. Want een spotter is ten diepste iemand, die met God, Zijn dienst en Zijn volk de spot drijft en ook niet anders wil. Een spotter is iemand die vanuit arrogantie een ander de les leest en er een hekel aan heeft om van iemand afhankelijk te zijn. Spreuken 21:24 leert: *'Die een hovaardig pocher is, zijn naam is spotter; hij gaat met hovaardige verbolgenheid te werk.'* Een spotter stelt alles aan de kaak dat met zijn idee van een sociale samenleving niet overeenkomt. Hij is cynisch en heeft op iedereen kritiek behalve op zichzelf. Wee die spotter die ons volk zegt te vertegenwoordigen. Hij stelt zich zeer verwaand en geslepen op. Ze denken alles te weten over hoe deze wereld in elkaar steekt. Wat dat betreft lijkt de seculiere spotter op de heer wereldwijze, zoals Bunyan hem tekent in "Eens Christenreis naar de eeuwigheid". En wee die wereldwijze die in de kerk de dienst wil uitmaken en net doet alsof hij van geestelijke zaken verstand heeft. Spot maakt iemand hard en vergiftigt zijn relaties wanneer hij die heeft. In deze postmoderne tijd gaat een spotter uit van vooronderstellingen en door onze sociale media wordt het voeren van een echt gesprek met hem over wezenlijke zaken uiterst moeilijk. De houding van Christus tijdens Zijn rondwandeling op aarde is gans anders. Zie Mattheüs 12:19-20. Daar zegt de evangelist van Hem met een aanhaling van Jesaja 42:1-4 het volgende: *'Hij zal niet twisten, noch roepen, noch zal er iemand Zijn stem op de straten horen. Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen, totdat Hij het oordeel zal uitbrengen tot overwinning.'*

5b. Geldt het bovenstaande de seculiere spotter, een spotter in geestelijke zin handelt niet anders. De spreukendichter zegt van hem: *'De spotter zoekt Wijsheid, en er is gene; maar de wetenschap is voor den verstandige licht'* (Spreuken 14:6). Jawel, maar er staat toch dat iemand die zoekt ook zal vinden? Zeker, maar de oorzaak waarom de spotter wel zoekt maar niet vindt, moet hij bij zichzelf zoeken, omdat hij net als Pilatus zonder ernst zoekt (zie Johannes 18:38). Hij zoekt

met een verkeerd doel en uit een verkeerd beginsel zoals de farizeën en Simon de tovenaer in Samaria (zie Mattheüs 22:15-22 en Handelingen 8:9-25). Een spotter zoekt altijd onderwerpen voor zijn spot maar niet voor zijn welzijn. En spot is nooit met wijsheid te verenigen. Wie in hoogmoed wijsheid zoekt, zal deze nooit vinden. En toch is wijsheid wel te vinden want de verstandige vindt deze wel. Waar de vreeze Gods in het hart is, verkrijgt men wetenschap en zonder zelfs te weten hoe. Voor die waarlijk zoekt, openen zich de bronnen der Wijsheid, maar een spottende, oppervlakkige geest wordt in het heiligdom der Wijsheid niet toegelaten. De kamerling verkreeg kennis door eenvoudigheid (zie Johannes 7:17 en Handelingen 8:26-40). Gehoorzaamheid is het pad om werkelijk te verstaan (Mattheüs 11:25-26 en 18:4) en ootmoed de weg tot kennis (Deuteronomium 33: 3). Maar de spotter komt ellendig om in zijn eigen ongeloof en eigenwijsheid (1 Korinthe 3:19). De prediking van Christus is voor de één een reuke des levens ten leven en voor de ander een reuke des doods ten dode (2 Korinthe 2:14-17).

5c. Spotters die spotternij begeren, zegt onze tekst. Ze staan tegenover het sterven niet onverschillig maar wanneer iemand met hen spreekt over eeuwig wel of eeuwig wee bieden ze heftige tegenstand. Daar willen ze niet van horen. Ze hebben al gauw een trots woord bij de hand wanneer iemand ernstig met hen spreekt. Een sneer op de volgzzaamheid van een heilige, terwijl ze anderen met een spottend woord belachelijk maken die nog in de Bijbel en in Christus zegt te geloven. Nu zijn er in elke tijd spotters geweest en ook nu zijn er niet weinigen. Spotternij is voor hen een tweede natuur geworden en het element waarin ze leven. En wat geeft hen vertrouwen? Eigenlijk niets want ze hebben God buiten hun leven gebannen en zijn er zeker van dat hen geen straf wacht; want dat is middeleeuws. Ze vragen zich niet af of ze zalig worden of niet en dat interesseert hen ook niet. Toch is de spotter minder trots dan het lijkt. De waarheid is bij hem een armlengte vandaan, en toch veroorlooft hij het voor zichzelf niet dat het zwaard des Geestes te dichtbij komt. Wat dat betreft, zijn de demonen van de twee Gergeseense bezetenen een afschuwwekkend beeld, toen ze zeiden: *'Jezus, Gij Zoon Gods, wat hebben wij met U te doen? Zijt Gij hier gekomen om ons te pijnigen voor den tijd?'* (Mattheüs 8:28-34) En het zal naarmate de dag van Christus' wederkomst nadert alleen maar erger worden. De apostel Petrus benadrukt: *'Dit eerst wetende, dat in het laatste der dagen spotters komen zullen, die naar hun eigen begeerlijkheden zullen wandelen.'* (2 Petrus 3:3) De apostel Judas waarschuwt: *'Dat zij (de apostelen van onze HEERE Jezus Christus) u gezegd hebben, dat er in den laatsten tijd spotters zullen zijn, die naar hun goddeloze begeerlijkheden wandelen zullen.'* (Judas 1:18) En de apostel Johannes zegt van het beest dat uit de zee opkomt: *'En het opende zijn mond tot lastering tegen God, om Zijn Naam te lasteren, en Zijn tabernakel, en die in den hemel wonen.'* (Openbaring 13:6)

Als wij ons hart er eens naast leggen, op wie lijken wij dan?

5d. Hoe lang zullen spotters spotternij voor zich begeren? Als ze niet ophouden om God te lasteren, zal God dan niet hun honende mond stoppen en hen wegdoen van voor Zijn aangezicht? Als u uw korte leven op aarde met spotten volhoudt tot de dag van uw dood, denkt u dan dat u er nog langer mee kunt doorgaan? Wilt u zich vrolijk maken met Gods rechterstoel? Wilt u argumenten uiten tegen de toorn van het Lam? *'Ga weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijn engelen bereid is'*, zegt Christus (Mattheüs 25:41)! Dit woord zal de spotter gelijk maken met de ergste godslasteraar. Het is te hopen dat de spotter in dit leven tot die ontdekking komt, want het zal te laat zijn als de dag komt. Maar nog altijd, zolang de spotter leeft, kan de Opperste Wijsheid van een spotter een liefhebber des HEEREN maken.

6a. Onze tekst zegt ten derde: *'En de zotten wetenschap haten?'* Hoe lang zullen dwazen kennis haten, is de vraag van de Opperste Wijsheid aan deze derde categorie mensen die Hij heel ernstig aanspreekt. Want ze zijn ultieme dwazen, voor wie bekering ten enenmale onmogelijk lijkt. Aan hen is het woord van de profeet Jeremia van toepassing die het ongelovige en onboetvaardige volk van Gods verbond waarschuwt: *'Zal ook een Moorman zijn huid veranderen? of een luipaard zijn vlekken? Zo zult gijlieden ook kunnen goed doen, die geleerd zijt kwaad te doen.'* (Jeremia 13:23) Want ze zijn alleen maar druk met dit tijdelijke leven en hebben geen enkele gedachte aan de eeuwigheid en aan het hen wachtende oordeel van God. De seculiere dwaas vindt zichzelf ontzaglijk wijs en heeft geen behoefte aan meerdere kennis, want hij weet alles al, en hij hoeft ook niet gecorrigeerd te worden. Psychologisch zie je dat al in de kindertijd. Het ene kind reageert op moeilijke zaken angstig en trekt zich terug. Het andere kind wordt agressief en assertief. En het derde kind

knokt zich er door heen. En wanneer ouders dat in de opvoeding niet in de gaten hebben en dergelijk gedrag kanaliseren, worden dergelijke kinderen nooit wijs. Om wijs te worden moet de angstige doortastender, de doortastende voorzichtiger en die de dingen van de zonnige kant beziet bedachtzamer worden.

En wat de geestelijke dwaas betreft, wie de Bijbelplaatsen vergelijkt waarin dit woord “dwaas” of “dwazen” voorkomt, kan niet anders dan de conclusie trekken dat deze dwazen de hoogste graad van het kwade hebben bereikt. Zij haten kennis, omdat ze de vreeze des HEEREN haten, die volgens Spreuken 1:7 het beginsel der wetenschap is. Alles dat uit de vreeze des HEEREN voorkomt, draagt heerlijke vruchten in het leven. Maar dat is nu precies dat dwazen haten. Ze willen er niets van weten. Ze hebben er een complete afschuw van. Eenvoudigen denken er niet aan, spotters hebben er slechts een zeer geringe kennis van, maar dwazen haten die en sluiten hun hart ervoor. Ze willen de waarheid uit Gods Woord, al ligt die vlak voor hen, niet aanvaarden en bewaren maar haten die. Anderen leven zonder Christus en houden Hem op een afstand, maar dwazen zijn tegen Hem, wanneer Hij Zijn Goddelijke majesteit aan hen openbaart. Hun leus is net als bij de Franse revolutie: geen God en geen meester. De psalmist zegt van hen: *‘De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God. Zij verderven het, zij maken het gruwelijk met hun werken: er is niemand, die goed doet.’* (Psalm 14:1). We horen de echo van dit Woord in Psalm 36:2: *‘De overtreding des goddelozen spreekt in het binnenste van mijn hart: Er is geen vreeze Gods voor zijn ogen’*. En de tweede echo horen we in Psalm 53:2: *‘De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God; zij verderven het, en zij bedrijven gruwelijk onrecht; er is niemand, die goed doet.’* Uit al deze Bijbelplaatsen blijkt de hartstochtelijke toorn van een mens tegen God die van geen genade weten wil.

Als wij ons hart er eens naast leggen, op wie lijken wij dan?

Hoe lang zullen dwazen wetenschap of kennis haten? Tenzij dat ze deze kennis spoedig leren, zullen ze die voor eeuwig haten, zo is te vrezen. Tenzij dat ze deze kennis spoedig leren, zal ditzelfde woord hen voor eeuwig van vergeving uitsluiten, zo is te vrezen. Alleen de Opperste Wijsheid kan een dwaas, die echte kennis haat, ware wijsheid leren. Dan wordt hij aan zijn zonde ontdekt. Dan leert hij uit genade het zien in het geloof op een gekruisigde Zaligmaker. Dan bekeert hij zich. En zo is het wel. Maar indien niet, als hij die geopenbaarde genade van de hemel niet liefkrijgt, hoe zal hij het toekomstige oordeel liefkrijgen? De enige kennis, die de verlorene kan bereiken, is de kennis dat de deur is gesloten. Hoe lang zullen dwazen de heerlijke wetenschap, dat deze Opperste Wijsheid hen liefheeft en zalig wil maken, haten? Is dat voor altijd? Is dat voor eeuwig? Christus roept ook hen toe: *‘Keert u tot Mijn bestraffing; ziet, Ik zal Mijn Geest ulieden overvloediglijk uitstorten; Ik zal Mijn woorden u bekend maken’* (Spreuken 1:23)